

Dosarul nr. 2ra-1212/2021

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud. I.Rabei)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S.Procopciuc, E.Grumeza, N.Chircu)

Î N C H E I E R E

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Denis Darii, reprezentat de avocatul Victor Rusu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Denis Darii împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Inspectoratul de Poliție Rîșcani, intervenient accesoriu Zloi Andrei cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală ale procuraturii și al instanțelor de judecată,

împotriva deciziei din 23 martie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 24 iunie 2020, Darii Denis s-a adresat cu acțiune împotriva Ministerului Justiției RM și a Inspectoratului de Poliție Rîșcani cu privire la încasarea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală ale procuraturii și al instanțelor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 10 aprilie 2020, de către agentul constator din cadrul IP Rîșcani, reprezentat prin inspectorul de sector Andrei Zloi, în privința cet. Darii Denis a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenția prevăzută de art. 76/1 alin.(1) din Codul contravențional.

Prin decizia agentului constator din 10 aprilie 2020, Darii Denis a fost tras la răspundere contravențională pentru comiterea contravenției menționate, fiindu-i aplicată pedeapsa contravențională - amendă, în mărime de 450 u.c., ceea ce constituie 22500 lei.

La 13 aprilie 2020, prin intermediul avocatului Victor Rusu, Darii Denis a depus o contestație în instanța de judecată cu privire la ilegalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale, solicitând anularea acestora.

Prin hotărârea Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, din 14 aprilie 2020 contestația a fost admisă, astfel instanța constatând nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție, precum și a deciziei agentului constatat, dispunând totodată și încetarea procesului contravențional.

A relatat că, în urma sancționării contravenționale, Darii Denis a fost nevoit să achite suma de 11250 lei în calitate de amendă. Ulterior, procesul-verbal contravențional a fost anulat de instanța de judecată și încetat procesul contravențional. Ca urmare a acestui fapt se consideră îndreptățit pentru restituirea amenzii achitate în mărime de 11 250 lei.

La examinarea cauzei contravenționale în cadrul căreia s-a contestat procesul-verbal contravențional a suportat cheltuieli de asistență juridică în mărime de 2000 lei, achitate avocatului care i-a reprezentat în instanța de judecată. Consideră necesar de a solicita încasarea din contul pârâților a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2000 lei.

A menționat reclamantul prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, care statuează expres că în conformitate cu prevederile prezentei legi, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma tragerii ilegale la răspundere penală.

A considerat oportun de a reliefa prevederile art. 7 lit. d) din legea sus citată, în cazurile menționate la art.3, persoanei fizice sau juridice i se compensează sau i se restituie amenzile percepute ca urmare a executării sentinței judiciare și cheltuielile de judecată suportate de persoana fizică în legătură cu acțiunile ilicite, iar potrivit art. 13 alin. (1) și (2) din aceeași legea, prejudiciul material și moral cauzat prin aplicarea ilicită a amenzilor contravenționale de către alte organe decât instanța de judecată se repară de către aceste organe. Amenzile se restituie de la buget, din fondul în care acestea au fost virate sau de către organul care a beneficiat de aceste sume.

A relatat că aplicabilitatea în speță a normei respective, vine ca urmare a emiterii hotărârii Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani din 14 aprilie 2020, prin care a fost anulat procesul-verbal și decizia din 10 aprilie 2020 privind aplicarea sancțiunii contravenționale în privința lui Darii Denis, fiind încetat procesul contravențional. Astfel, suma de 11250 lei, achitată cu titlu de amendă de către Darii Denis, urmează a fi restituită ultimului din bugetul de stat al RM, prin intermediul Ministerului Justiției.

Cît privește recuperarea cheltuielilor judiciare suportate de către Darii Denis, potrivit art. 383 alin. (2) Cod contravențional - victima, reprezentantul ei, martorul, specialistul, expertul, interpretul, traducătorul, apărătorul (avocatul) au dreptul la repararea prejudiciului și a cheltuielilor suportate în procesul contravențional în ordinea procedurii civile, cu excepția cazurilor când nu există divergențe asupra întinderii acestora.

Reclamantul a indicat că, la dosar sunt anexate probe care certifică faptul că Darii Denis în cadrul procesului contravențional a suportat cheltuieli în sumă de 2000 lei, astfel, suma respectivă urmează a fi percepută din contul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, al IGP în beneficiul lui Darii Denis.

Reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza art. art. 166-167 CPC RM, Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, și a solicitat încasarea din contul pârâților în beneficiul reclamantului suma de 11500 de lei, în contul restituirii amenzii contravenționale achitate la 13 aprilie 2020 și încasarea din contul Inspectoratului de Poliție Rîșcani a cheltuielilor de judecată în sumă de 2 000 de lei.

Prin hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 23 martie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de avocatul Victor Rusu, reprezentantul lui Darii Denis și s-a menținut hotărârea din 16 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că instanța de fond în mod just și legal a constatat că, reclamantul Darii Denis nu este îndreptățit de a solicita repararea prejudiciului material și moral cauzat, reieșind din faptul că nu a fost demonstrat faptul nevinovăției sale, ci s-a constatat o greșeală procedurală în cadrul procedurii contravenționale

Instanța de apel a indicat că Darii Denis în cadrul procesului contravențional vizat nu a fost reținut ilegal, în privința acestuia nu au fost aplicate ilegale măsuri preventive sub forma de arest, obligațiune de a nu părăsi localitatea sau țara, acesta nu a fost condamnat ilegal, nu i s-a confiscat ilegal averea, nu a fost supus ilegal la munca neremunerată în folosul comunității, în privința acestuia nu au fost efectuate ilegal percheziții, ridicări, puneri ilegale sub sechestru a averii, eliberări sau suspendări ilegale din lucru (funcție), precum și nu au fost limitate drepturile reclamantului în urma altor acțiuni de procedura, acesta nu a fost supus ilegal la arest contravențional, reținere contravențională ilegală și nici nu i s-au aplicat ilegal amenzi contravenționale de către instanța de judecată, nu au fost efectuate măsuri speciale de investigații cu încălcarea prevederilor legislației și nu au fost ridicate ilegal documente contabile, alte documente, bani, ștampile, precum și nu au fost aplicate blocări pe conturile bancare.

Prin urmare, în cazul dat nu se întrunește nici unul din temeiurile prevăzute la art.3 al Legii nr. 1545 din 25.02.1998, ce ar atrage răspunderea statului în contextul invocat de apelant, deoarece acesta survine doar în cazurile prevăzute exhaustiv de norma indicată.

Or, procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Darii Denis a fost anulat de către instanța de judecată, care a anulat și decizia agentului constatator privind aplicarea sancțiunii contravenționale, motiv pentru care instanța de apel a reținut că în privința lui Darii Denis nu au fost întreprinse nici una din acțiunile prevăzute în art.3 al Legii enunțate, având în vedere că răspunderea statului pentru aplicarea sancțiunilor contravenționale survine doar dacă acestea au fost aplicate ilegal de către instanța de judecată, iar în cazul dat instanța nu a aplicat astfel de amenzi, aplicarea sancțiunilor contravenționale de către agentul constatator neîncadrând-se în temeiurile legale ce instituie răspunderea statului.

Instanța de apel a relatat că, deși lui Darii Denis i-a fost aplicată o amendă contravențională, aceasta a fost aplicată de către agentul constatator, iar instanța

de judecată a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare, încetând procesul contravențional inițiat în privința lui Darii Denis, constatând încălcări procedurale la întocmirea acestuia, dar nu pentru temei de reabilitare.

La 24 iunie 2021, Denis Darii, reprezentat de avocatul Victor Rusu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Mai mult ca atât, a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 în partea ce ține că nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție nu este temei de repararea prejudiciului. Or, în privința lui Darii Denis a fost întocmit un proces-verbal lovit de nulitate absolută și care nu are nici un efect juridic negativ.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 23 martie 2021 și recepționat conform avizului de recepție de către Denis Darii la 31 mai 2021 și de avocatul Rusu Victor la 24 mai 2021 (f.d.148, 151), prin urmare, cererea de recurs declarată la 24 iunie 2021, se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 12 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Prin referința depusă de Inspectoratul de poliție Rîșcani s-a solicitat respingerea recursului depus de Denis Darii, reprezentat de avocatul Victor Rusu ca fiind inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Denis Darii, reprezentat de avocatul Victor Rusu.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Denis Darii, reprezentat de avocatul Victor Rusu împotriva deciziei din 23 martie 2021 a Curții de Apel Bălți se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru